

OMIJANIE ODMIANY IMION I NAZWISK, CZYLI NOWY SPOSÓB UNIKANIA FLEKSJI PRZEZ KOŚCIÓŁ (NA PRZYKŁADZIE PARAFII PODKARPACKICH)

Słowa tematyczne: imiona, nazwiska, nominatywizacja, globalizacja, Kościół

Lata dziewięćdziesiąte XX wieku przyniosły w Polsce okres gwałtownych zmian o charakterze ustrojowym, gospodarczym, społecznym i obyczajowym. Bardzo szybko znalazły one odzwierciedlenie w języku, co natychmiast zostało dostrzeżone przez badaczy współczesnej polszczyzny. „Po roku 1989 — pisała Kwirynd Handke — [...] niemal każdy następny dzień wnosi do obiegu społecznego nowe leksemy, nowe formy słowotwórcze, nowe związki wyrazowe oraz nowe ich znaczenia i sensory kontekstowe” (Handke, 2008, s. 259). Dokonujące się przeobrażenia stawały się na tyle głębokie, że badaczka fazę rozwoju polszczyzny przełomu XX i XXI wieku, służącej do codziennej komunikacji (w wersji mówionej i zapisanej lub drukowanej), uznała za odrębną odmianę języka polskiego, o charakterze przejściowym (Handke, 2008, s. 272–273). Zdaniem Kwirynd Handke kształtują ją „starsze dzieci, młodzież oraz ludzie dorośli w wieku młodym i średnim — do 40. roku życia, czyli osoby, które w 1980 r. miały 13–14 lat, a które swoją życiową i zawodową dorosłość osiągnęły równocześnie z okresem polskiej transformacji po 1989 r.” (Handke, 2008, s. 275).

Odmiana codziennej polszczyzny przełomu wieków XX i XXI ma już swoje wyznaczniki językowe. Kwirynd Handke zaliczyła doń te właściwości języka mówionego i zapisanego, które „wykazują dużą częstotliwość i znaczny zasięg społeczny” (Handke, 2008, s. 277). Wśród nich największą grupę stanowią bez wątpienia zjawiska leksykalne i leksykalno-semantyczne, ale wysoką frekwencją i szeroki zasięg społeczny ma też wiele faktów fleksyjnych.

W systemie fleksyjnym codziennej polszczyzny zjawiskiem o największej frekwencji tekstowej jest nominatywizacja imion i nazwisk. Polega ona na stopniowym ograniczaniu fleksji nominalnej nazw własnych przez wprowadzanie

form mianownika w miejsce końcówek przypadków zależnych¹. Jest to zjawisko poważnie zagrażające utrzymaniu się polskiej fleksji imiennej, ponieważ wydaje się być początkiem jej likwidacji. Już w 1981 roku zwróciła na to uwagę Antonina Grybosiowa, pisząc, że:

[...] choć nomina propria stanowią tylko wycinek systemu, choć mogą odmiennie (dla podkreślenia nazwowości) wykorzystać fonologię, morfologię i składnię języka, np. utrzymywać archaizmy, zagęszczać innowacje, są niejednokrotnie bardzo wyraźnym probierzem zmian, które dokonują się wśród apelatywów [...]. Można założyć, że współczesna fleksja onomastyczna dostarczy faktów istotnych przy ostatecznej syntezie całości fleksji polszczyzny powojennej (Grybosiowa, 1981, s. 141).

Przypuszczenia Antoniny Grybosiowej znalazły potwierdzenie w wynikach badań fleksji nominalnej współczesnej polszczyzny. Nominatywizacja, dokonująca się początkowo tylko we fleksji nazw własnych, na przełomie wieków XX i XXI zaczęła też bowiem obejmować wyrazy pospolite, a ostatnio jej tempo uległo wyraźnemu przyspieszeniu (Kurek, 2019, s. 39).

Jedną z instytucji, która od końca XX wieku wyraźnie preferuje nieodmianianie imion i nazwisk, jest Kościół katolicki. W słownikach języka polskiego lekssem *kościół* definiuje się dwojako: 1) jako „[...] ogół wyznawców każdej z religii chrześcijańskich; 2) organizację obejmującą całość władz kościelnych...” (SPP, 1976, s. 270). W niniejszym artykule wyraz *Kościół* używany będzie w drugim znaczeniu, czyli jako instytucja reprezentowana przez księży. Tak rozumiany *Kościół* zostanie więc utożsamiony z duchowieństwem, a dokładnie z duchowieństwem katolickim obrządku rzymskiego.

Kościół przez setki lat odgrywał ogromną rolę w kształtowaniu języka polskiego (Rospond, 1985) i obecnie nadal pozostaje potężną siłą decydującą o kształcie polszczyzny oraz o kierunku jej ewolucji. Z prowadzonych badań wynika, że środowiska kościelne w XXI wieku na pewno starają się dbać o brzmieniową płaszczyznę języka (Kurek, 2001), natomiast ich zaangażowanie w zachowywanie fleksyjności polszczyzny nie jest już tak jednoznaczne. Na omawiane zjawisko wiele lat temu zwróciła uwagę Irena Bajerowa w artykule zatytułowanym „Wstyd nie odmieniać nazwisk” (1999). Zaapelowała też wtedy do duchownych, „aby w ustnych ogłoszeniach nie zaniebdywali odmieniania nazwisk” (Bajerowa, 1999, s. 320). Kilka lat później o szerzącej się nadal tendencji do pozostawiania nazwisk (polskich i obcych) w formie nieodmiennej pisali Agata Grzelińska i ks. Wiesław Przyczyna w artykule „Grzechy główne języka ogłoszeń duszpasterskich” (2004, s. 209–211). Mimo kolejnych, coraz liczniejszych, apeli środowiska

¹ W niniejszym artykule ze względów praktycznych mianownik nazywam przypadkiem niezależnym, a pozostałe przypadki — przypadkami zależnymi, mimo iż związek podmiotu i orzeczenia uważam za wzajemnie zależny (EJO).

językoznawczego, w pierwszej ćwierci XXI wieku zjawisko nie uległo zahamowaniu, lecz przybrało nieco inną, zakamuflowaną postać. Dziś bardzo wielu duchownych, by uniknąć posądzenia o niewiedzę, próbuje bowiem językowo zamaskować nieodmianianie imion i nazwisk.

Przedmiotem niniejszego artykułu jest pokazanie nowego, zmodyfikowanego sposobu unikania rodzimej fleksji przez Kościół, który, przez omijanie odmiany imion i nazwisk, oficjalnie dopuszcza już ich odfleksyjnianie. Materiałową podstawę pracy stanowią imiona i nazwiska wyekscerpowane z intencji mszalnych i ogłoszeń parafialnych² zamieszczanych w internecie od października 2020 do marca 2021 roku przez wybrane parafie podkarpackie.

W XXI wieku powody odfleksyjniania imion i nazwisk przez księży nie różnią się od przyczyn obserwowanych w innych grupach społecznych. Rozwój internetu i w jego następstwie inwazja globalnej kultury konsumpcyjnej, postępująca amerykańizacja i potocyzacja zachowań, także językowych, doprowadziły bowiem (również w Kościele) do szerzenia się ignoranckiej postawy wobec rzeczywistości (Handke, 1992, s. 181). Jej przejawem jest niechęć do zdobywania czy poszerzania wiedzy (mimo jej braku lub niedostatku) oraz trwanie w błędzie wynikające z nieakceptowania jej faktycznego stanu (Handke, 1992, s. 185).

Oznaką ignoranckiej postawy jest też omijanie wiedzy, która na płaszczyźnie fleksyjnej wyraża się: 1) brakiem odmiany wyrazów „w kontekstach wymagających relacji fleksyjno-składniowych” (Handke, 1989, s. 83), powodującym ograniczoność wypowiedzi oraz 2) upraszczaniem konstrukcji fleksyjnych skutkującym (poprzez nadmierną ekonomię językową i automatyzm ich użycia) brakiem precyzji komunikacyjnej, por. intencje mszalne: †*Jan Jakiela — ks. Grzegorz poza kościołem*, †*Jan Turek — ks. proboszcz (poza kościołem)*³, †*Józef (Tyczyn)*, †*Zofia (Tyczyn)*⁴.

Intencje mszalne (por. *intencja* [...] ‘motyw działania; zamiar, zamiysł, chęć, pragnienie’ [...] *fraz.* Na intencję czegoś, na czyjaś (na jakąś) intencję; w intencji czyjejś (jakiejś) ‘aby się coś urzeczywistniło, żeby się komuś coś udało; na czyjaś korzyść, dla jakiejś korzyści’ (SJPSzym, 1978, s. 798)) zwykle dotyczą osób — jednej lub wielu, żyjących bądź zmarłych albo konkretnej sprawy. Mogą być rodzajem prośby albo mieć charakter dziękczynny.

Do przełomu wieków XX i XXI o intencjach mszalnych, w jakich mają być odprawione msze św. w tygodniu, Kościół informował wiernych w tzw. ogłoszeniach duszpasterskich odczytywanych przez księży pod koniec niedzielnej

² W artykule używam określenia stosowanego przez księży — *ogłoszenia parafialne*, ale sensowniejsze byłoby stosowanie terminu *ogłoszenia duszpasterskie*, ponieważ, dzięki internetowi, nabierają one charakteru globalnego (Grzelińska, Przyczyna, 2004, s. 207).

³ <http://lubatowa.przemyska.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 22.11.2020).

⁴ www.parafiatyczyn.pl/intencje-mszalne (dostęp: 25.01.2021).

mszy św., „[...] po ostatniej modlitwie, a przed błogosławieństwem” (Grzebińska, Przyczyna, 2004, s. 207). Intencje zawierały szablonową (schematyczną) formułę wprowadzającą typu: *msza św. jest sprawowana w intencji..., o uzdrowienie dla..., o nawrócenie dla..., o Boże błogosławieństwo dla..., o wieczne zbawienie dla..., o wieczne zbawienie dla zmarłych..., za zmarłą..., za zmarłego..., za zmarłych..., za duszę świętej pamięci..., za świętej pamięci..., za dusze w czyśćcu cierpiące..., za dusze z rodzin...* itp., po której w kolejności wymieniano imiona i nazwiska (lub tylko imiona) osób polecanych modlitwie. Obligatoryjnym składnikiem najczęściej używanych formuł były przyimki: *dla* oraz *za* wymagające użycia nazw własnych w dopełniaczu i bierniku liczby pojedynczej lub mnogiej. Co prawda, tradycja gramatyczna przypominała, że „[...] w grupach przyimkowych zasadniczy stosunek między rzeczownikiem a innymi wyrazami reprezentuje końcówka przypadkowa, a przyimek tylko uściśla, podkreśla, rozwija itp. znaczenie zawarte już w samej końcówce” (EJO 432)⁵, to jednak na przełomie wieków XX i XXI w Kościele na szeroką skalę rozpoczął się proces usuwania końcówek przypadków zależnych na rzecz mianownika, por. Boga prosimy o wieczne zbawienie *dla* zmarłych: *Marii Greła, Antoniny Maga, Marii Niewdana, Stefanii Słonka*; za duszę świętej pamięci: *Szymona Stępień, Jakuba Suwaj* (Kurek, 2019, s. 224–225). Środowisko księży, podobnie jak kręgi urzędniczo-prawnicze, wprowadziło też niepisaną normę poprawnościową zalecającą częściową nominatywizację, czyli odmienianie imion i pozostawianie nazwisk w postaci mianownikowej. Proces odrefleksyjniania nazw osobowych stopniowo stawał się jednak coraz bardziej ekspansywny i zaczął obejmować również imiona, por. za świętej pamięci: *Stanisław Ficek, Edward Grygiel, Eugeniusz Krężel*; za świętej pamięci *Wanda Bobula* (Kurek, 2019, s. 224–225).

Ponadto, w zapisanych intencjach mszalnych drugi człon wyrażen przyimkowych: *za zmarłego, za zmarłą, za zmarłych* itp. stopniowo, ze względów ekonomicznych, zastępowano znakiem krzyża lub (niekonsekwentnie) znakiem dwu krzyży, por. *Za †Mieczysława Hebda, Za †Antoniego Klyta, Za ††Wacławę, Edwarda i Edmunda Dąbrowski, Za †Leokadię i Franciszka Gajda* (Grzebińska, Przyczyna, 2004, s. 210).

Na temat szerzącego się zjawiska nominatywizacji nazw własnych oraz błędów popełnianych przez księży szeroko zaczęli się wypowiadać językoznawcy, piętnując nieodmienianie antroponomów. Nie odniosło to jednak większego skutku, ponieważ przy braku stosownej wiedzy pozostawianie imion i nazwisk w postaci odrefleksyjnionej wydawało się wyborem mniejszego zła niż popełnianie błędów.

⁵ W nowszych, bardziej adekwatnych ujęciach „[...] w grupie przyimkowej przyimek i końcówka są nieodłącznymi submorfemami jednej nieciągłej jednostki morfemicznej [...] przy czym przyimek jest tu submorfemem głównym, a końcówka submorfemem pobocznym” (EJO 433).

Co ważniejsze, w mówionej, „ulotnej” odmianie polszczyzny nominatywizacja nie pozostawiała po sobie widocznych śladów.

W dobie mediów elektronicznych intencje mszalne, w formie zapisanej, zaczęto jednak umieszczać również na stronach internetowych parafii. To powodowało, że błędy fleksyjne nabierały trwałego charakteru i łatwo mogły być wykazane. Aby się nie narazić na krytykę niepoprawności językowej, w ogłoszeniach zapisywanych w internecie Kościół zdecydował się więc na zastosowanie wybiegu omijania odmiany imion i nazwisk.

Z intencji mszalnych usunięto więc wszelkie formuły wprowadzające, a imiona i nazwiska zmarłych (lub tylko imiona), poprzedzone znakiem krzyża, zaczęto zestawiać w postaci mianownikowej w formie wykazów, na wzór spisów ludności zamieszczanych w aktach kancelaryjnych. W konsekwencji nazwy własne, pozbawione językowych struktur właściwych intencjom mszalnym, odizolowano od tekstu i gramatyki, por. np.:

Poniedziałek 16. listopada 2020	7.00 †Władysława Bocheńska 7.00 †Jan Barsznica 17.00 ††Krystyna Mazurowska, Salomea, Edward Leśniak 17.00 †Genowefa Piróg
Czwartek 19. listopada 2020	7.00 ††Leńczyk/ Masłowski/Przewoźny 17.00 †Teresa
Piątek 20. listopada 2020	17.00 ††z rodziny Ziółek i Piątkowski 17.00 †Franciszek Gibadło
Niedziela 22. listopada 2020	6.30 †Jan Kalita 8.00 ††Stanisław i Czesław Krowicki

<http://dukla.przemyska.pl/intencje> (dostęp: 24.11.2020)⁶

Ndz	8.00: †Lucjan Szajnicki Draganowa 9.00: †Maria, Adolf Zajac, Jan, Dariusz Olszyk Makowiska 10.00: †Wojciech Brożyna i Jan Brożyna z rodz 11.00: †Edward, Jan, Maria Głowa 16.00: †Karol Węgrzyn
-----	--

<http://kобыlany.przemyska.pl/intencje> (dostęp: 22.11.2020)

Co prawda, na stronach internetowych parafii o potencjalnym istnieniu formuł wprowadzających i konieczności odmiany nazw osobowych nieustannie

⁶ Cytowane, wybrane teksty intencji mszalnych przytaczane są w wersji oryginalnej.

przypomina wiernym tytuł zakładki — *Intencje mszalne*, to jednak zamieszczane w wykazach podstawowe, mianownikowe formy imion i nazwisk zmarłych sprzyjają utrwalaniu się odrefleksyjnionych struktur antropimów i „jakby «kostnieniu» nazw w tej postaci” (Handke, 1989, s. 67). Spisy zmarłych, przypominające inskrypcje nagrobne, dla wiernych stanowią też jasny, potwierdzony autorytetem Kościoła zapisany przekaz o zbędności odmiany nazw własnych w języku polskim.

Z formalnego punktu widzenia Kościół nie popełnia błędu, wyliczając imiona i nazwiska zmarłych w formie mianownikowej. Jednak, pozbawiając ich kontekstu właściwego strukturalnemu językowemu intencji mszalnych, powoduje utratę możliwości fleksyjnych antropimów. W przestrzeni internetowej Kościół sprawia przy tym wrażenie, że jego działania są najzupełniej zgodne z obowiązującymi normami poprawnościowymi.

Analiza tekstów intencji mszalnych pozwala też dostrzec wyraźną już tendencję do usuwania formuł wprowadzających dotyczących osób zmarłych i do nominatywizacji ich imion i nazwisk (nie obejmuje księży) oraz do zachowywania formuł odnoszących się do ofiarodawców i pewnych elementów fleksji ich nazw osobowych. Kostnienie w postaci mianownikowej imion i nazwisk zmarłych (poprzedzonych symbolem krzyża), w opozycji do czynnych fleksyjnie nazw własnych osób żyjących, powoduje, że w intencjach mszalnych podstawowa forma imienia i nazwiska (nawet bez krzyża) zaczyna być traktowana jako językowy symbol osoby zmarłej. Unieruchomienie fleksyjne antropimów staje się więc dodatkowym wyróżnikiem zmarłego, por.:

PONIEDZIAŁEK 16.11.2020	17.30 †Kazimiera Uliasz — <i>of. Janiny</i>
WTOREK 7.11.2020	17.00 †Zofia Leśniak — <i>of. Marii Jaracz</i>
CZWARTEK 19.11.2020	7.30 †Eugeniusz Wierdak — <i>of. Haliny Borek</i>
NIEDZIELA 22.11.2020	8.00 †Feliks, Jan, Katarzyna Szmyd — dziękczynna w 70-te urodziny Edwarda Łajdanowicza

<http://www.stowlekidukielskie.dukla.org/Prafialne/intencje.htm> (dostęp: 23.11.2020)

NIEDZIELA 17.01.2021
7.00 †Karolina Kopiec (12 r. ś.) (od Emilii)
9.00 †Stanisław Kaplita (Greg)
10.30 †Zofia Kura (r. ś.)

<http://parafiatyczn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 25.01.2021)

Sob 18.00: †Zmarłych księży: ks. prał. Józefa Kielbowicza, ks. prał. Zbigniewa Ryżowicza
<https://kobyłany.przemyska.pl/intencje> (dostęp: 22.11.2020)

W intencjach dziękczynnych i prośbach dotyczących ludzi żyjących oraz we fragmentach tekstów odnoszących się do ofiarodawców utrzymywaniu się, przynajmniej częściowo, odmiany imion i nazwisk sprzyja pozostawianie formuł wprowadzających albo tylko przyimków *od* i *dla*, por.:

NIEDZIELA 03.01

10.30 W int. Bartosza z ok. 18 rocz. urodzin...

Śr. 06.01

12.00 O zdr. B. błog. i dar Ducha Św. *dla* Lidii z ok. 7 rocz. urodzin...

Czw. 21.01

18.00 O zdr. i potrzebne łaski *dla* Anny Dobrowolskiej (od córek)

<http://parafiatyczn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 25.01.2021)

Pdz (12 X) g. 18:00 †Janina Szyszlak intencja *od* Danuty i Władysława Rykała.

Czw (15 X) g. 18:00 †Janina Wróbel *od* syna Ryszarda z rodziną.

Sb (17 X) g. 18:00 †Danuta Bień intencja *od* swatowej Janiny Wołtoz.

www.parafajasionka.pl/intencje (dostęp: 18.10.2020)

Ponadto w nazwach osobowych ofiarodawców lub osób żyjących, za które zamawia się intencję mszalną, składających się z imienia i nazwiska, zdarza się jeszcze odmienianie imion przy pozostawionej podstawowej formie nazwiska, por.:

NIEDZIELA 24.01.2021 10.30 Dziękczynna z ok. 100 urodzin *Stefanii Obara* (od grupy Patriotycznej)

<http://parafiatyczn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 25.01.2021)

PIĄTEK -12.02.2021 r. 7:00 †Cecylia Ekiert (od *Michała Huty* z Ładzina z dziećmi)

www.parafiahaczow.pl/intencje-mszalne (dostęp: 13.02.2021)

W niektórych parafiach podkarpackich proces odrefleksyjowania jest już jednak tak zaawansowany, że nawet pozostawianie formuł wprowadzających odnoszących się do ofiarodawców nie chroni antroponimów przed pozbawianiem ich odmiany. Dotyczy to zwłaszcza imion i liczby mnogiej nazwisk, por.:

Pt. 25.12. Boże Narodzenie 9.00 1. Dziękcz. z ok. 40 rocz. ślubu: *Grażyna* i *Andrzej*...

Czw. 31.12. 16.00 Dziękczynna z ok. rocz. ślubu: *Zofia* i *Jan*...

NIEDZIELA 10.01. 10.30 Dziękczynna z ok. 40 rocz. ślubu: *Urszula* i *Roman*...

Śr. 16.01. [...] 16.00 Dziękczynna z ok. 32. Roczn. ślubu: *Maria* i *Marek*...

<https://parafiatyczn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 25.01.2021)

NIEDZIELA 14.02.2021 10.30 Dziękczynna z ok. 50 rocz. ślubu: *Helena* i *Zbigniew* Biesiadecy

<https://parafiatyczyn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 15.02.2021)

Wtorek 08.II.2021r. 17.00 O zdrowie Boże Bł. Opiekę M. Bożej dla *nowożeńców Marianna* i *Stanisław Markowski*

www.szebnie.parafia.info.pl (dostęp: 14.02.2021)

Wtorek — 17.11.2020 Makowiska 16.30: †Zdzisława Belczyk od rodziny *Mazur*

Piątek — 20.11.2020 18:00 †Stanisława Jakiela od rodz. *Rogala* i *Krężalek*

<https://kobyłany.przemyska.pl/intencje> (dostęp: 22.11.2020)

Niniejsza analiza, oparta na bogatych danych wyekscerpowanych z tekstów intencji mszalnych wybranych parafii podkarpackich, wykazała, że w Kościele gwałtownie szerzy się urzędniczy, praktyczny model fleksji preferujący nominatywizację imion i nazwisk. Aby zbadać, czy wynika on z lekceważenia fleksyjności polszczyzny, w celach porównawczych przyjrzałam się językowi intencji mszalnych krakowskiego Kolegium jezuitów (bazylika pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusa, ul. Kopernika 26), por.:

Wszystkich Świętych 2020 r.

Godz.	Celebrans	Intencja
6.00	DP	Za ††Teklę, Franciszka, Marię, Józefa oraz ††z rodzin
7.30	DP	Za ††Krystynę Koemę w 2-gą rocz. śm., oraz Eugeniusza męża oraz Leszka syna
9.00	O. WIĘCEK	Za ††Józefa, Katarzynę, Włodzimierza
11.00	O. REKTOR	Za †Marię
	O. DUDZIK	Za †Stanisława Bochenka
	O. ZIEMIAŃSKI	Za †Ewę Drabik (1)
12.30	O. WÓJTOWICZ	O łaskę powrotu do Boga kuzynostwa oraz znajomych Haliny
15.30	O. Antoni	Za dusze w czyśćcu cierpiące
18.00	O. Los	Za Elżbietę Majkę (19)

www.bazylikaserca.pl/intencje-mszalne (dostęp: 3.11.2020)

Nie znalazłam w nim żadnych uchybień fleksyjnych. Nie stwierdziłam też zjawiska omijania odmiany imion i nazwisk. Dlaczego więc podkarpacki Kościół nie korzysta ze wzorów krakowskich i, nagminnie łamiąc normy odmienności wyrazów, nakłania wiernych do popełniania błędów?

LITERATURA

- Bajerowa, I. (1999). Wstyd nie odmieniać nazwisk [It's a shame not to inflect surnames]. *Język Polski*, 79(4), 320.
- Grybosiowa, A. (1981). Norma i uzus w powojennej fleksji nazw własnych [Norm and usage in post-war inflection of proper names]. *Studia Polonistyczne*, 9, 141–148.
- Grzebińska, A. i Przyczyna, W. (2004). Grzechy główne języka ogłoszeń duszpasterskich [Cardinal sins in the language of parish announcements]. W: S. Mikołajczak i ks. T. Węclawski (red.), *Język religijny dawniej i dziś. Materiały z konferencji. Gniezno 15–17 kwietnia 2002* [Religious Language in the Past and Today. Conference Materials. Gniezno 15–17 April 2002] (s. 207–215). Poznań: Poznańskie Studia Polonistyczne.
- Handke, K. (1989). Fleksja nazewnictwa miejskiego na tle systemu fleksyjnego współczesnej polszczyzny [Inflection of urban names and the inflection system of contemporary Polish]. *Onomastica*, 33, 61–87.
- Handke, K. (1992). Ignorancka potoczność [Ignorant colloquiality]. W: J. Anusiewicz, F. Nieckuła (red.), *Język a Kultura*, 5: *Potoczność w języku i w kulturze* [Language and Culture. Vol. 5: Colloquiality in Language and Culture] (s. 179–190). Wrocław: Wiedza o Kulturze.
- Handke, K. (2008). *Socjologia języka* [Sociology of Language]. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kurek, H. (2001). Rola Kościoła w kształtowaniu współczesnej polszczyzny [Role of the Church in shaping the contemporary Polish language]. W: Z. Cygal-Krupowa (red.), *Studia językoznawcze. Dar przyjaciół i uczniów dla Zofii Kurzowej* [Linguistic Studies: a Gift of Friends and Students for Zofia Kurzowa] (s. 165–171). Kraków: Universitas.
- Kurek, H. (2019). *Przemiany fleksji nominalnej w polszczyźnie przelomu wieków XX i XXI (na przykładzie imion i nazwisk oraz appellatywów)* [Changes in Nominal Inflection in Polish Language at the Turn of the 20th and 21st Century (Based on the Examples of First Names, Surnames and Appellatives)]. Kraków: Wydawnictwo UJ.
- EJO = Polański, K. (red.). (1993). *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego* [Encyclopedia of General Linguistics]. Wrocław–Warszawa–Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Rospond, S. (1985). *Kościół w dziejach języka polskiego* [Church in the History of Polish Language]. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- SPP = Doroszewski, W. (red.). (1976). *Słownik poprawnej polszczyzny* [Dictionary of Correct Polish]. Warszawa: PWN.
- SJPSzym = Szymczak, M. (red.). (1978). *Słownik języka polskiego* [Dictionary of Polish Language] (t. I). Warszawa: PWN.

Źródła internetowe

- <http://www.bazylikaserca.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 3.11.2020)
- <http://dukla.przemyska.pl/intencje> (dostęp: 24.11.2020)
- <http://kobyłany.przemyska.pl/intencje> (dostęp: 22.11.2020)
- <http://www.parafiahaczow.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 13.02.2021)
- <http://www.parafiajasionka.pl/intencje> (dostęp: 18.10.2020)
- <http://parafiatyczyn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 22.01.2021)
- <https://parafiatyczyn.pl/intencje-mszalne> (dostęp: 15.02.2021)
- <http://www.stowlekidukielskie.dukla.org/Prafialne/intencje.htm> (dostęp: 23.11.2020)
- www.szebnie.parafia.info.pl (dostęp: 14.02.2021)

SUMMARY

FAILURE TO INFLECT FIRST NAMES AND SURNAMES, OR A NEW WAY OF AVOIDING INFLECTION BY THE CHURCH (BASED ON THE EXAMPLE OF SELECTED PARISHES IN PODKARPACIE)

The subject of the article is to show a new, modified way of avoiding Polish inflection by the Church, understood here as an institution represented by priests. The analysis included first names and surnames excerpted from Holy Mass intentions and parish announcements published on the Internet from October 2020 to March 2021 by selected parishes of the Podkarpacie region. Publishing Mass intentions on the parish website resulted in the fact that inflection mistakes became permanent and could easily be indicated. In order to avoid criticism for linguistic incorrectness, the Church decided not to inflect first names and surnames in the messages published online.

The analysis of the Mass intentions indicates that the Church promotes the use of an official and practical model of inflection that prefers nominativisation of names and surnames, as well as writing them in the form of lists. First names and surnames of the deceased (which are preceded by the symbol of the cross) are written in the nominative form, as opposed to inflected names of living parishioners. As a result, a name/surname that is not inflected (even without the cross) has begun to be perceived as a linguistic symbol of a dead person.

Keywords: first names, surnames, nominativisation, globalisation, the Church